

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23CoE/326/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3214202194
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3214202194.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO 35807598, zastúpeného: Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO 36865141, proti povinnej: A. F., bytom V. R. XXXX/XX, D. R. D., o vymoženie 675,75 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 12. augusta 2014, č.k. 5Er/430/2014-32, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 20.02.2014, doručeníu tamojšiemu súdu dňa 26.05.2014. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 44 ods. 2 Exekučného poriadku s poukazom na zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, na zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a na príslušné ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS. Uviedol, že oprávnený navrhol vykonanie exekúcie voči povinnému na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku, vydaného Stálym rozhodcovským súdom zriadeným zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., sp.zn. SR 04263/12 zo dňa 08.10.2012. K návrhu a žiadosti o udelenie poverenia bola pripojená zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 28.10.2010, ktorej súčasťou sú aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru a tiež Zmenka zo dňa 28.10.2010. Dňa 01.08.2014 bola na výzvu tamojšieho súdu doručená aj Rozhodcovská zmluva zo dňa 28.10.2010. Súd prvého stupňa právny vzťah medzi účastníkmi konania založený zmluvou, označenou ako zmluva o úvere, považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je bez právneho významu právna forma zmluvy. V danej veci je ďalej nepochybné, že povinný je a aj v čase uzavretia zmluvy bol spotrebiteľom, pretože nebolo preukázané, že by pri uzavieraní zmluvy konal v rámci predmetu svojho povolania, ani zamestnania, či inej podnikateľskej činnosti. Z uvedených dôvodov sa vo veci použije špeciálna právna úprava obsiahnutá v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákone č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Súd prvého stupňa považoval zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky (čl. 13 VPPÚ), na základe ktorej oprávnený vyplnil do zmenky chýbajúce údaje, a to zmenkovú sumu a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Takáto dohoda o vyplnení zmenky a jej následné použitie je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ teda rozhodcovský rozsudok priznal plnenie oprávnenému na základe zmenky a len na základe zmenky, ktorú vyplnil oprávnený na základe neplatne uzavretej dohody o vyplnení zmenky, je potrebné konštatovať, že plnenie priznané v rozhodcovskom rozsudku je v rozpore s ustanoveniami § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, 2, § 53 ods. 4 písm. k), o) Občianskeho zákonníka. Ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je v rozpore so zákonom, musí súd v exekučnom konaní zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v

celom rozsahu, pričom následne dôjde k úplnému zastaveniu exekučného konania. Súd prvého stupňa zároveň poukázal na skutočnosť, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve je neprijateľná, pretože núti spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu a znemožňuje tak voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Neprijateľná rozhodcovská doložka (ako každá neprijateľná zmluvná podmienka) sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky preto odporuje dobrým mravom (rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc od neprijateľnej rozhodcovskej doložky). Rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve v tomto prípade nebola individuálne dojednaná, jedná sa o vyplnené tlačivo, vopred pripravené oprávneným, bez možnosti jej zmeny, či úpravy. Rozhodcovskú doložku v rozhodcovskej zmluve si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej ustanoveniam. Súd prvého stupňa mal za to, že vyhlásenie povinného v rozhodcovskej zmluve zo dňa 28.10.2010, že bol osobitne poučený o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy, rovnako nespôsobuje jej prijateľnosť a nezakladá právomoc rozhodcovského súdu. Nakoľko rozhodcovská doložka nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a zároveň sa neprijateľná rozhodcovská doložka prieči dobrým mravom, výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Preto boli splnené podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 písm. c) ods. 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, v danom prípade na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na výkon exekúcie. Súd prvého stupňa považoval výkon práv oprávneného podľa predmetnej rozhodcovskej doložky za nezlučiteľný s normami na ochranu spotrebiteľa, ako aj s dobrými mravmi a rozhodol tak, že zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený, ktorý navrhol jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Mal za to, že exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho návaznosti zákon č. 244/2002 Z.z. Vytýkal súdu prvého stupňa, že na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Namietal, že v rámci preskúmvania exekučného titulu po materiálnej stránke nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému, v dôsledku čoho sa exekučný súd v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Dôvodil, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, t.j. nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. Zastával názor, že postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. V závere odvolania poukázal na to, že s povinným uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa ustanovenia § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, a to formou samostatného právneho úkonu a na samostatnej listine. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Oprávnený uzavrel, že konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť, pretože je vo výroku vecne správne. Rozhodol bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu v zmysle § 214 ods. 2 OSP.

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku sa na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu) a ktoré neboli ukončené k 01. januáru 2015, použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní sa ustanovenia tohto zákona použijú aj na konania začaté pred 01. januárom 2015.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda, či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 (v znení účinnom do 31.12.2014) priznával exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávných hľadísk.

Možnosť prelomenia materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku je upravená v ustanovení § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom do 31.12.2014). Zákonodarca jednoznačne uzákonil možnosť pre exekučný súd zastaviť exekúciu napriek právoplatnému rozhodcovskému rozsudku, ak má nedostatky uvedené v § 40 písm. a), b) alebo, ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Uvedené ustanovenie bolo podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie čl. 6 smernice 93/13/EHS a umožňovalo zastaviť exekúciu aj pokiaľ išlo o plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok.

Za správny, odvolací súd považuje právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere, uzavretá medzi účastníkmi konania dňa 28.10.2010, je zmluvou spotrebiteľskou, teda, že medzi oprávneným a povinnou bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia správne poukázal na to, že v danej veci je nepochybné, že povinná je a aj v čase uzavretia zmluvy bola spotrebiteľom, nakoľko z obsahu spisu nevyplýva, že by povinná pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Vzhľadom na uvedené odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, uzavrel, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 ods. 1. Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je irelevantná právna forma zmluvy.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v danej veci je za neprimeranú potrebné považovať rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi konania dňa 28.10.2010, t.j. v rovnaký deň ako oprávnený s povinnou uzavreli zmluvu o úvere. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá vo formulárovej podobe, ktorú predkladal oprávnený povinnej, nebola individuálne dojednaná, jej obsah povinná ani nemohla ovplyvniť. Veriteľ mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Odvolací súd je aj rovnakého názoru ako súd prvého stupňa v tom smere, že konanie pred rozhodcovským súdom iniciuje práve veriteľ. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto odvolací súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platnom a účinnom v rozhodnom období.

Odvolací súd zároveň uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a

rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24.02.2011, sp.zn. IV. ÚS 55/2011). Predmetný rozhodcovský rozsudok, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitným právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ustanovenia § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku.

Odvolačný súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.